

Tisztelt Vállalkozók/Vállalkozások!

Az „Egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény” 2023. évtől jelentősen módosította „A helyi adózásról szóló 1990. évi C törvényt” (továbbiakban: Htv.), így a helyi iparüzési adóztatást.

Kik minősülnek kisvállalkozónak 2023. évtől, akik választhatják az egyszerűsített adózást az iparüzési adóban?

Az idei évtől egy új fogalom jelenik meg a helyi iparüzési adóztatásban, úgynevezett „kisvállalkozó” kerül bevezetésre, akik/amelyek ennek a fogalmi körnek megfelelnek **bizonyos árbevételi határokon belül, bevallás nélkül is egyszerűsödhet a helyi iparüzési adófizetésük.** A Htv. szerint **kisvállalkozónak minősül** az a vállalkozó, akinek/amelynek éves nettó árbevétele nem haladja meg 25 millió forintot, illetve **kiskereskedő átalányadózó egyéni vállalkozó esetén nem több, mint 120 millió forint.**

A kisvállalkozók közül lesznek olyan csoportok, akinek ezt az egyszerűsített módot választania kell és lesznek olyanok is, akik akkor kerülnek ki ebből az egyszerűsített módból, ha kifejezetten ezt kérik. (Például a 2022. szeptember 1-jétől az iparüzési adóba belépő új Katások, ha nem tesznek semmit automatikusan bekerülnek ebbe a körbe.)

2023. évtől az egyszerűsített adóztatást bármely vállalkozói csoport választhatja, legyen ő társaság, vagy egyéni vállalkozó magánszemély. Az egyszerűsítés egységesebbé teszi a kisvállalkozók iparüzési adófizetési kötelezettségét, és **egyenletes éves bevételi szint mellett adminisztrációs könnyebbséget is fog jelenteni, ezen kisvállalkozások számára.**

Egyszerűsített helyi iparüzési adózás lényege 2023. évtől

A helyi adókról szóló 1990. évi törvény 2023. évi módosítása három bevételi sávot és ahhoz tartozó tételes adóalapot határoz meg. A bevételi sávokat éves szinten kell tekinteni, tehát 12 hónapnál rövidebb adóév esetén napi időarányosítással kisebb a bevételi sáv összege is. A hatályba lépő új szabályok szerinti tételes adóalap-megállapítás egyik jelentős egyszerűsítése, hogy ha a kisvállalkozó ezt az adóalap-megállapítási módszert választja, akkor **iparüzési adóját adóbevallás benyújtása nélkül, évente egyszer, az adóévet követő év ötödik hónapjának utolsó napjáig** (jellemzően: május 31-ig) **köteles majd megfizetni iparüzési adóelőlegét/adóját.**

Eszerint a **kisvállalkozó** székhelyére és a telephelyére/telephelyeire jutó **iparüzési adóalap**

- **2,5-2,5 millió forint**, ha a vállalkozó bevétele a 12 millió forintot nem haladja meg,

- (éves iparüzési adó: 42.500.- forint)

- **6-6 millió forint**, ha a vállalkozó bevétele a 12 millió forintot meghaladja, de a 18 millió forintot nem haladja meg,

- (éves iparüzési adó: 102.000.- forint)

- **8,5-8,5 millió forint**, ha a vállalkozó bevétele a 18 millió forintot meghaladja, de a 25 millió forintot nem haladja meg. Utóbbi kategóriába tartozik az a kisvállalkozó, aki a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti **átalányadózó kiskereskedő és bevétele éves szinten nem több, mint 120 millió forint.**

- (éves iparüzési adó: 144.500.- forint)

A kisvállalkozó a tételes adóalap-megállapítási módszert csak a teljes adóévre választhatja, s a döntése – erre vonatkozó külön, évenkénti bejelentés nélkül – mindaddig érvényes, amíg azt vissza nem vonja, illetve kilép a sávhatárból.

Az új Kata adózókon kívül, **általánosságban a kisvállalkozóknak a 22HIPAK adóbevalláson tett nyilatkozatban lehet** (2023. május 31-ig tett nyilatkozat végleges, az későbbiekben (pl.: önellenőrzéssel) nem módosítható) **ezt kérni.**

A 2023. januárjától életbe lépő szabályok alapján az adóalap-megállapítási módszer választását a kisvállalkozó annak az adóévnek az ötödik hónapja utolsó napjáig (az adóév május 31-ig) köteles bejelenteni, amelyben e módszert először kívánja alkalmazni (tehát 2023-ban, a 2023-ban kezdődő adóévre 2023. május 31-ig). A bejelentés az előző adóévről szóló adóbevallási nyomtatványon tehető meg (tehát 2023-ban a 2022. adóévről szóló helyi iparüzési adóbevallási nyomtatványon (22HIPAK)).

A Htv. azt is tartalmazza, hogy az egyes adózói csoportoknál **mit kell bevétel alatt érteni.** Eszerint a személyi jövedelemadóról szóló törvény hatálya alá tartozó magánszemély vállalkozó esetében a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti bevételt, egyéb vállalkozó esetén pedig a Htv. szerinti nettó árbevételt [Htv. 52. § 22. pont] kell bevételnek tekinteni (a KATA alanyok esetén utóbbi a kisadózó vállalkozások tételes adójáról szóló törvény szerinti bevétel).

Az egyszerűsített iparüzési adóalap-megállapításra jogosult kisvállalkozók egyszerűsített iparüzési adóalapja az adóévi bevételük nagyságától függően sávosan differenciált, (a székhelyük és a telephelyeik fekvése szerinti) önkormányzatoként azonos nagyságú, tételes összeg lesz.

Az egyszerűsített módot választó kisvállalkozóknak

- tételesen nem kell gyűjteniük azokat a számlákat, melyekkel hipa adóalapjukat csökkenthetik, és
- adójukat sem megosztani egyes önkormányzatok között majd éves adóbevallásaikban,
- sávhatárban maradás esetén bevallást sem adnak, és
- adót csak egyszer május 31-ig fizetnek.

A kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó 2023. évi helyi iparüzési adózása

2022. évben már a Kata adóalanyoknak már volt változás az iparüzési adózást érintően és jelentős változás lesz a 2023. évi adózásukban is. Köztudott, hogy a „rég” KATA szerinti adózás megszűnt a törvény erejénél fogva, melyről nem volt bejelentési kötelezettség és nem kellett évközi (záró) bevallást benyújtani. Az „új” KATA alanyai adózhatnak tételes adóalappal, melyről 2022. október 22-ig kellett bejelentést tenni és ez az adó 2022. szeptember 1-2022. december 31 közötti időszakra jár.

2022. január 1-jétől 2022. augusztus 31-ig a kisadózó vállalkozások tételes adója hatálya alá tartozó vállalkozó (a továbbiakban: **kisadózó vállalkozás**) bejelentett döntése esetén, az adó adóévi alapja - *a 39. § (1) bekezdésében, vagy a 39/A. §-ban foglalt előírásoktól eltérően* - székhelye és telephelye szerinti önkormányzatonként 2,5-2,5 millió forint.

2022. szeptember 1-jétől 2022. december 31-ig a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó (a továbbiakban: **tételes adózó vállalkozó**) bejelentett döntése esetén, az adó adóévi alapja - *a 39. § (1) bekezdésében, vagy a 39/A. §-ban foglalt előírásoktól eltérően* - székhelye és telephelye szerinti önkormányzatonként 2,5-2,5 millió forint.

2023. január 1-jétől az a kisvállalkozó, akinek/amelynek az adóévben - 12 hónapnál rövidebb adóév esetén napi arányosítással 12 hónapra számítva időarányosan - a bevétele nem haladja meg

a) a **25 millió forintot**,³

b) a **120 millió forintot**, feltéve, hogy az adóévben a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet végző átalányadózónak minősül, így ők mint **kisvállalkozók**, az adóévi adó alapjukat egyszerűsített módon is megállapíthatják.

Arra is figyelemmel kell lennie a kisvállalkozásnak, hogy ha több önkormányzat illetékességi területén is végez tevékenységet, úgy minden településen egységes módon kell adóznia.

Sajátos szabályok lépnek életbe az új Kata alanyokra, a bevallási határidő is kitolódik május 31-i határidőre

A módosuló Htv. 51/Q. §-a (1) bekezdése értelmében a 2022. december 31-én hatályos 39/B. § (3) bekezdése szerinti iparüzési adóalap-megállapítást alkalmazó vállalkozó a 2022. évben kezdődő adóévről **2023. május 31-ig nyújthatja be az iparüzési adóbevallást. A bevallás benyújtása nem kötelező.**

A 2022. december 31-ig tételes adózó vállalkozó – *iparüzési adóban új* katás - 2023. január 1-jétől **nem kívánja az iparüzési adó alapját** a 39/A. § szerinti adóalap-megállapítási **egyszerűsített módszer szerint megállapítani**, akkor **e döntését 2023. május 31-ig teheti meg.** Ha így dönt, akkor a bejelentéssel egyidejűleg a 2023. január 1. és a 2024. június 30. közötti előlegfizetési időszakokra **63.750.- forint adóelőleget is be kell vallani**, amelyet két részletben kell megfizetni, **2023. május 31-ei esedékességgel 42.500.- forintot** és **2024. március 18-ai esedékességgel 21.250.- forintot.**

Ha a 2022. december 31-ig tételes adózó vállalkozó **bejelentését nem teszi meg**, akkor azzal a vélelemmel kell élni az önkormányzati adóhatóságnak, hogy az iparüzési adó alapját 2023. január 1-jétől a 39/A. §-a szerint az **új egyszerűsített módon állapítja meg.** Azaz, magát az új egyszerűsített mód választását külön nem kell megtennie és bejelenteni.

Természetesen, ha adóbevallást tesz (2023.05.31-ig) a 2022. évről, úgy ebben **bevallásában jelölheti az egyszerűsített választást.** Ez ugyanazt jelenti, mintha bevallást nem adna, és nem jelölné, hogy nem kíván élni ezzel a lehetőséggel.

Az egyszerűsített adózás előnye, hogy későbbiekben nem kell számláit gyűjtenie és vélelmezett adóalap után fizet egyszer adót, valamint egyben **2024. évtől jelentősen csökken az adóadminisztráció** (*megszűnik a bevallási kötelezettség és évente egyszer kell majd adót/előleget fizetni*) is.

Az új KATA-t (2022.09.01-től) már nem alkalmazó vállalkozóknak az új egyszerűsített adóalap-megállapításról szóló döntésüket a 2022. adóévről szóló bevallás esedékességéig, azaz **2023. május 31-ig van lehetőségük meghozni** és azt az előző adóévről szóló (22HIPAK) adóbevallásban jelezni az önkormányzati adóhatóságok felé.

Összefoglalva: A 2022-ben a Htv. 39/B. § (3) bekezdése szerinti egyszerűsített adóalap-megállapítást választó Katásnál, amíg erre vonatkozóan **ellentétes nyilatkozatot nem tesz az önkormányzati adóhatóság vélelmezi, hogy 2023-ra a Htv. új 39/A. §-a szerinti adóalapmegállapítást választja.** Az ezt cáfoló (*vélelmet megdöntő*) nyilatkozatát az adózó – a Htv. 51/Q. §-a szerint – 2023. május 31-ig teheti meg.

Az új adózási mód választása - vélelme - későbbiekben jelentős adminisztrációs könnyítést jelenthet.

Fontos azonban azt is tudni, hogy a kisvállalkozó, aki a lényegesen egyszerűsített, új tételes adóalap-megállapítást alkalmazza, sem törvényi, sem önkormányzati rendeleti adómentességre, adókedvezményre, adócsökkentésre nem lesz jogosult!

Ha az iparúzési adóban új Katás adózó „lemondja” az egyszerűsített adózást az alábbiakkal számolhat:

A nem egyszerűsített módot választók adóalapjukat az általános módon határozzák meg, így a nettó árbevételt akkor tudják csökkenteni az eladott áruk beszerzési értékével és a közvetített szolgáltatások értékével, az alvállalkozói teljesítések értékével és az anyagköltséggel, valamint az alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költségével, ha ilyen bizonylattal, számlákkal rendelkeznek.

Egyúttal, ha a kisvállalkozó **több önkormányzat illetékességi területén vagy külföldön** végez iparúzési tevékenységet, akkor **az iparúzési adó alapját - a tevékenység sajátosságaira leginkább jellemzően - a kisvállalkozónak kell a Htv. 3. számú mellékletben meghatározottak szerint megosztania, ezért évente adóbevallást adnak, adóelőleget és éves adót fizetnek.**

Mely sávhatárba fog tartozni és adózni 2023. évtől az új Katás?

Azt, hogy mely sávhatárba fog tartozni **azt magának a kisvállalkozónak kell tudnia**, hiszen az általa valószínűsített sávba tartozás határozza meg, hogy mennyi adóelőleget (később adót) fizet be 2023. május 31-ig az önkormányzatnak.

Abban az adóévben, amelyikben a kisvállalkozó az egyszerűsített adóalap-megállapítási mód alkalmazására áttér, úgy az áttérés adóévében (leghamarabb 2023. év) minden, **az új módszert választó adózó számára az adóelőleg összege az előző adóév bevétele alapján, a Htv. 39/A. § (2) bekezdés szerint megállapított adóalap (ami lehet 2,5 millió forint, 6 millió forint, vagy $8,5 \text{ millió forint} \times 1,7 \% / \text{az önkormányzat rendelete szerinti adómérték szorzata}$), feltéve, hogy a kisvállalkozó előző adóévi bevétele nem több, mint a Htv. 39/A. § (1) bekezdés szerinti bevétel (azaz nem több, mint 25 vagy 120 millió forint).**

Ekkor az adózó „csak” megfizeti az általa helyes összegűnek tartott előleget (42.500.-, 102.000.-, 144.500 Ft), bevallás-benyújtási kötelezettség erről az előlegről nem terheli. **Amennyiben jól paraméterezi a 2023-ban rá vonatkozó sávot, akkor a 2023-as adóévről bevallás-benyújtási kötelezettség sem terheli 2024-ben!**

Ha a kisvállalkozó az új egyszerűsített adóalap-megállapítást alkalmazza, akkor **adóját az adóévet követő év ötödik hónapjának utolsó napjáig (első esetben: 2023. május 31.) köteles megfizetni. A fizetés teljesítését megelőzően érdemes az adószámla egyenlegüket megnézni az E-Önkormányzat Portálon, hogy az esetlegesen fennálló tartozást, vagy túlfizetést figyelembe tudják venni a befizetésnél.**

Általános szabályok szerint adózó kisvállalkozások az új egyszerűsített iparüzési adóalapba történő belépése a következő módon lehetséges:

- főszabály: folyamatosan működő vállalkozó az adóévre **az adóévet megelőző évről szóló bevalláson** (pl.:2022. évi),
- jogelőd nélkül kezdő vállalkozó az **első adóévre is**, ezen **adóévről** (pl.: 2023. évi) **szóló bevallásban** (Htv. 39/A. (4) bek a)),
- **bejelentkezéskor, bejelentési változás-bejelentési nyomtatványon** adóévre a településen székhelyet áthelyező, telephelyet nyitó vállalkozónak. (Htv. 39/A. (4) bek b))

A kisvállalkozó e döntése **a teljes adóévre vonatkozik** és mindaddig érvényes, amíg a kisvállalkozó az adóalapját az új egyszerűsített módon kívánja megállapítani.

A bevallást a NAV-on keresztül benyújtott **22HIPAK nyomtatvány** megfelelő lapján és blokkjában teheti majd meg.

Ha bejelentési nyomtatványon teszi ezt meg, úgy a bejelentkezési, változás-bejelentési nyomtatvány végrehajtható okiratnak is minősül.

Ez utóbbi nyomtatványt nem a NAV-on keresztül, hanem önkormányzatonként **az Elektronikus Önkormányzati Portálon** <https://ohp-20.asp.lgov.hu/nyitolar> nyújtható be.

Fontos azzal is tisztában lenni, hogy ha a **kisvállalkozó** (nem új Katás) **adózó bevallását késedelmesen** (2023. május 31-jét követően) **nyújtja be** és azt igazolási kérelemmel nem menti ki, akkor a bevallás feldolgozásra kerül, ám az **egyszerűsített adóalap-megállapításra vonatkozó bejelentés már nem fogadható el**. Azaz ő az általános szabályok szerint adózik.

Új jogelőd nélkül kezdő vállalkozó, hogyan választhatja ezt az adózási formát?

A Htv. 2023. január 1-jétől hatályos 39/A. § (4) bekezdése alapján az adóköteles tevékenységét jogelőd nélkül kezdő kisvállalkozó **az első adóévéről szóló adóbevallásban jelentheti be az első adóévre is az egyszerűsített adóalap-megállapítás választását**. Ez azt jelenti, hogy ennek a vállalkozói körnek a tevékenysége megkezdése évében nem kell nyilatkoznia az önkormányzati adóhatóság felé arról, hogy az első adóévre az egyszerűsített adóalap-megállapítást kívánja-e választani, elegendő, ha az erről szóló bejelentését az első adóévéről szóló bevallásában teszi meg. Azaz, ebben az esetben **egy év haladékot kap a kisvállalkozó, hogy eldöntse akarja-e az első adóévre is választani az új Htv. 39/A. § szerinti adózási módot**.

A jogelőd nélkül kezdő kisvállalkozónak külön bejelentkeznie az önkormányzati adóhatóság felé nem kell, hiszen ezt – az általános szabályok szerint - a NAV-on keresztül teszi meg. Ám ekkor az adózási mód választásáról még nem kell nyilatkoznia.

2023. január 1-jét követően Ballószögön nyit telephelyet a kisvállalkozó, ám ő már más önkormányzat területén rendelkezik székhellyel, vagy telephellyel, hogyan választhatja ezt az adózási formát?

Ekkor bejelentési nyomtatványon teszi meg a választást, ahol a bejelentkezési, változás-bejelentési nyomtatvány egyben végrehajtható okiratnak is minősül. A nyomtatványt az Elektronikus Önkormányzati Portálon <https://ohp-20.asp.lgov.hu/nyitolap> nyújtható be.

A Htv. 39/A. § (9) bekezdése szerint a kisvállalkozó adóelőleg-fizetése az adóév ötödik hónapjának utolsó napjáig, azaz 2023. május 31-ig esedékes. Ez azt is jelenti, hogy ha Ballószögön újonnan kezd tevékenységet, „jelenik meg” a kisvállalkozó (egyébként máshol már adóalany) iparüzési adóalanyként, akkor **adóelőleget oda csak akkor kell vallania, ha a települési jelenléte az adóév ötödik hónapjának utolsó napja előtt kezdődik és személyét tekintve megfelel a Htv. 39/A. § (10) bekezdés b) pontjának**, azaz az előző adóévi bevétele nem több, mint a Htv. 39/A. § (1) bekezdés szerinti összeg [alapesetben 25 millió forint, az átalányadózó kiskereskedő esetében 120 millió forint]. Ellenkező esetben – *törvényi esedékességi határidő hiányában* – nem.

Hogyan léphet ki az egyszerűsített adózási módból a kisvállalkozó?

A Htv. 39/A. § (6) bekezdése alapján, ha a kisvállalkozó már nem a (2) bekezdés szerint kívánja megállapítani az adóalapját, akkor e döntését az adóév ötödik hónapjának utolsó napjáig jelentheti be az önkormányzati adóhatóságnak. **A bejelentési kötelezettségét teljesítheti a bevallási, illetve (ha az előző évről bevallás-benyújtási kötelezettség nem terhelte) a változás-bejelentési nyomtatványon is.** E bejelentéssel egyidejűleg iparüzési adóelőleg bevallására köteles, a bevallott adóelőleg két részletben esedékes.

Arra is figyelemmel kell lennie a kisvállalkozásnak, hogy ha több önkormányzat illetékességi területén is végez tevékenységet, úgy minden településen egységes módon kell adóznia.